

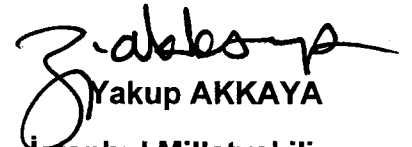

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

23.02.2016

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Saygılarımla,

Yakup AKKAYA
İstanbul Milletvekili

2016 yılı için asgari ücret, 1 Ocak 2016 tarihinden geçerli olmak üzere % 30 oranındaki artışla, 1,300 TL olmuş, sigorta prim maliyetleriyle birlikte işverenler için bu artışın toplam maliyeti de 1935 TL. olmuştur. Bu artış nedeniyle özel sektör işverenlerinin işçi çıkarımına gitmemesi açısından bir dizi önlem alınmış, 6645 Sayılı Kanun ile bu maliyet artışının bir kısmına ilişkin özel sektör işyerleri için hazine yardımı öngörülmüştür. Bugüne kadar özel sektörden bu nedenle işçi çıkarımına gidildiğine dair kamuoyuna yansıyan herhangi bir gelişme olmamıştır.

Yine kamu işyerleri açısından da Fiyat farkı kararnamesi ile bu maliyet artışından kaynaklı artışların ödeneceği belirtilmiş ve bu nedenle de 6645 Sayılı Kanununun 17. Maddesinin (8) nolu fıkrası ile Hazine tarafından karşılanacak tutarların bu idarelerce alt-işverenlerin hak edişinden kesileceği açıkça belirtilmiştir.

Kamu kurumlarının hizmet alım ihalesi yoluyla gerçekleştirdikleri işlerde söz konusu maliyet, ihale şartnamelerinde asgari ücretten daha yüksek oranlarda öngörülen ücretler nedeniyle normal artıştan daha fazla ek maliyete neden olabilmektedir.

Özellikle 10/9/2014 tarihli ve 6552 sayılı Torba Kanunla kamu kurumlarının süreklilik arz eden hizmet alım ihalelerinin süresinin üç yıla çıkarılmasından sonra süreklilik arz eden temizlik, güvenlik, personel çalıştırılması, kent temizliği gibi hizmetler kamu kurumlarınca 2015 yılının ikinci yarısında üç yıl süreli olarak ihale edilmiş, böylece 1/1/2016 tarihinden başlayan ve 2016-2018 yıllarını kapsayan üç yıl süreli sözleşmeler imzalanmıştır.

Kamu kurumlarınca söz konusu ihalelerin yapıldığı dönemde asgari ücretin 1.000 TL olduğu dikkate alınarak ihale kapsamında çalıştırılacak işçiler için geçmiş yıllarda olduğu gibi genellikle asgari ücretten daha fazla ücret ödenmesi öngörülmüştür. Bu kapsamda işçiye asgari ücret kadar ödeme yapılmasını öngören kurumlar olduğu gibi asgari ücretten % 100-200 daha fazla ücret öngörenler de

bulunmaktadır, ancak genele bakıldığında bu işçiler için çoğunlukla asgari ücretten % 20-30 oranında daha fazla ücret belirlendiği görülmektedir.

Fiyat Farkı Kararnamesine göre süreklilik arz eden personel hizmet alımı ihalelerinde fiyat farkı öngörülmesi zorunlu olduğundan kamu kurumlarınca 2015 yılının ikinci yarısında bu kapsamda yapılan ihalelerinin sözleşmelerine fiyat farkı ödeneceğine dair hükümler konulmuştur. Hizmet alım sözleşmelerinde yer verilen Fiyat Farkı Kararnamesi hükümlerine göre, ihale aşamasında firmalar, ihale şartnamesinde öngörülen asgari ücretin fazlası üzerinden belirlenen oranlar üzerinden işçi ücretlerine ilişkin tekliflerini hesaplamaları gerektiğinden, ihalenin yapıldığı dönemde geçerli olan 1.000 TL'lik asgari ücretten fazla belirlenen oranı dikkate alarak tekliflerini vermişler ve bu teklif bedelleri üzerinden sözleşmeler imzalanmıştır. İhale şartnamesinde öngörülen asgari ücretten fazla oranın üç yıllık sözleşme süresi boyunca ödenmesi zorunlu olduğundan, asgari ücrette meydana gelen artış oranları, kurumlar tarafından fiyat farkı adı altında firmalara otomatik olarak ödenmekte, firmalar da bu farkları işçilerin ücretlerine aynen yansıtmaktadırlar.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı verilerine göre bu kapsamda kamu kurumlarında çalışan taşeron işçilerin sayısı 750.000 civarında olup, bu işçilerin önemli bir bölümünü hastane ve belediyeler istihdam etmektedir. Asgari ücretin % 30 artmasıyla oluşan ek maliyet, Merkezi Yönetim kapsamındaki kurumlar için Bütçe Kanunlarına ödenek konulması suretiyle Merkezi Yönetim Bütçesinden karşılanabilecektir. Ancak Merkezi Yönetim Bütçesi dışında kalan hastaneler ve belediyeler açısından işçi başı oluşan ek maliyetlerin Belediyeler açısından belirsizdir.

Belediyeler, bu tür durumlarda özel sektörün dahi uygulamadığı bir yönetime başvurmaya tercih edebileceklerdir. Belediye vatandaşlarına hizmet için ayırdığı bütçesini düşürmek istemediği takdirde hizmet alım sözleşmelerindeki % 20 iş eksilişi yetkisini kullanarak çalıştırdıkları taşeron işçi sayısını azaltma yoluna gidebilecektir.

Kamu taşeron işçiler için bir yandan ücretler artırılarak olumlu bir gelişme sağlanmışken, diğer yandan maliyet artışından kaynaklı olarak işçi çıkartılmasının, işçi ücretlerinin düşürülmesi veya ihalelerin iptali söz konusu olması nedeniyle amaçlananın dışında olumsuz etki gözden kaçırılmamalıdır. Yine 6552 sayılı Torba Kanunla getirilen düzenlemeye göre işten çıkartılacak işçilerin kıdem tazminatı artık kurumlar tarafından karşılanacağından işten çıkartılanların bu maliyeti de kurumlar açısından güncel hale gelmiş olacaktır.

Nitekim, asgari ücret artışından kaynaklı olarak bazı AKP'li belediyelerin işçi çıkardığı, bazı belediyelerde ise işçi ücretlerinin düşürüldüğü ve hatta hizmet alımına ilişkin ihalelerin mücbir sebep öne sürülerek tek taraflı feshedildiğine dair kamuoyuna haberler yansımıştır.

Bunun somut bir örneği ise geçtiğimiz hafta içerisinde İstanbul ilimizde Çekmeköy Belediyesinde yaşanmıştır. Belediye, güvenlik işlerini ihale ettiği alt-işverene bir yazı yazarak asgari ücret artışı nedeniyle ortaya çıkan maliyet artışını karşılayamayacağını belirtmiş ve alt-işverenden işçilerin iş akitlerinin feshini talep etmiştir. İşveren, güvenlik görevlisi olarak çalışmakta olan işçilere 16 Şubat tarihinde yazdığı fesih bildirim yazısı yazmış ve bu yazıda da gerekçe olarak işverenin talebini göstermiştir.

Bu durum, kamu kurumları ve özellikle belediyelerin fiyat farkı ödememek için yıllardır kamu kurumlarında çalışan kamu taşeron işçilerini işten çıkarmaya veya ücretlerini düşürmeye yönelik politikaları devreye soktuğunu göstermektedir.

Asgari ücret artışı siyasi iktidarınızın bir seçim vaadidir. Bu vaadinizi hayata geçirmeye yönelik uygulamalarınızın maliyeti, arzu etmeseniz de Belediyeleriniz

tarafından kamuda çalışan taşeron işçilerin iş akitlerini sona erdirme yöntemiyle çözümlenmeye çalışılmaktadır.

Bu çerçevede;

1. 01 Ocak 2016 tarihinden itibaren hangi kamu kurum ve kuruluşlarında hizmet alım ihaleleri yoluyla çalışan taşeron firmalarda işten çıkarma işlemi, ücret düşürme veya tek taraflı ihale feshi işlemi yapılmıştır? Bu firmalar kaç işçi için işten çıkış bildirgesi vermiştir?

2. Çalışanları koruma görevi ve asgari ücret artışını düzenleyen Bakanlık olarak işçi çıkaran, işçi ücretlerini düşüren veya hizmet alımına ilişkin ihaleleri tek taraflı fesheden AKP'li belediyeler hakkında herhangi bir işlem tesis edecek misiniz?

3. Bu hususta Çalışma Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanlığı görevlendirilecek mi?

4. İşverenlerin sorunlarına yönelik anında önlem paketleri hazırlayan iktidarınız, kamuda çalışmakta olan kamu taşeron işçilerinin bu sorunlarını çözümlemek için ne tür önlemler alacaktır?

5. Bu çerçevede Belediyelere ek bütçe tahsisatı sağlanacak mıdır?

6. Bu sorunun çözümü için, geçmişte inşaat yapım ihalelerinde demir fiyatlarının olağanüstü arttığı 2008 yılında çıkarılan 5794 sayılı Kanun uyarınca Bakanlar Kurulunca ek Fiyat Farkı Kararnamesi yayımlandığı gibi bu kapsamdaki işler için de ek fiyat farkı verilmesi için yasal düzenleme yapılacak mıdır?

7. Bakanlığınız, asgari ücretteki artışın hizmet alım ihalelerinde meydana getirdiği bu olumsuzluğun ortadan kaldırılması ve maliyet artışlarının dengelenmesi için Bakanlar Kurulunca çıkarılmış olan Fiyat Farkı Kararnamesinde değişiklik yapılması için Bakanlar Kuruluna herhangi bir öneri yapacak mıdır?